

P.M.

103553

Angående norsk politikks oppgaver og muligheter i dag.

Situasjonen i dag kan på mange måter sammenliknes med situasjonen omkring 9. april 1940. Vi hadde dengang en regjering som ikke hadde truffet eller bare truffet helt utilstrekkelige foranstaltninger for å forhindre krigens utbredelse til norsk jord. Og da krigen kom, kastet regjeringen landet inn i en fra første stund av håpløs krig med dengang verdens sterkeste militærmakt. Istedenfor å hevde landets nøytralitet såvel før som etter 9. april og ved å unnlate å erkjenne Tysklands styrke og Englands svakhet dengang, lot regjeringen seg forlede til en militært helt meningsløs krig som kostet landet direkte et betydelig tap av menneskeliv og store materielle skader og siden, i de forløpne år, stadig har svekket Norges stilling overfor okkupasjonsmakten og muliggjort en storstillet økonomisk forarming og utplyndring av landet.

Det er ikke her grunn til å komme nærmere inn på de feil og forsømmelser som dengang og senere er blitt begått.

Det kan bare slås fast at situasjonen her hjemme har vært nok så kaotisk og folkerettslig helt uklar. Det er meget som tyder på at den krigstilstand som regjeringen Nygaardsvold bragte oss i over for Tyskland ble forsøkt tilendebragt ved de forhandlinger som ble ført med general Ruge og senere Stortinget. Fra tysk side har det derimot alltid vært hevdet at Norge var å behandle som værende i krigstilstand, i hvertfall når de tyske myndigheter hadde økonomisk eller politisk interesse av dette. Selvfølgelig hadde Norge all grunn til å støtte seg til et seierrikt Tyskland som ønsket å samle Europa. NS har også i de forløpne år til stadighet gitt sterke uttrykk for at det følte seg solidarisk med Tyskland i dets kamp mot bolsjevismen. Dette har f.eks. gitt seg et så sterkt og uklart uttrykk som i loven om ikraftsettelse av den militære straffelov høsten 1943, hvor det ble sagt at vi var i krig med Sovjet og alliert med Tyskland !

I de forløpne år har den nasjonale regjering og NS stillet seg på Tysklands side i dets kamp mot bolsjevismen og derved til gjengjeld kommet i en opposisjon til den øvrige del av befolkningen. Storparten av det norske folk har nemlig ikke hatt noe annet

ønske ånn å være nøytralt og har ikke egentlig ønsket å ta noen del i eller standpunkt til den store krig. De har likevel følt seg fornærmet og støtt over tyskernes okkupasjon og NSs samarbeid med disse, og derved blitt mer og mer tvunget over på Nygaardsvoldregjeringens side. Når dette har funnet sted, skyldes det neppe så meget noen tilslutning til Londonregjeringens politikk i og for seg, som en opposisjon over for NS for intime samarbeid med okkupasjonsmakten og naturligvis utslag av en i og for seg sund opportuniste som har sagt dem at Tyskland ikke vil vinne og at det ikke vil lønne seg å binde seg for sterkt til skipet som går under.

NS' uklare folkerettslige stilling er også i det norske folks øyne blitt enda uheldigere ved at NS av tyskerne som oftest er blitt koblet inn hver gang det skulde foretas noe som ikke ville falle i det norske folks smak, enten det no har vært rekvisisjoner, evakuering av Nord-Norge, utpekning av gislor o.s.v. Til tross for sin loyale innstilling overfor de tyske myndigheter er den nasjonale regjering ikke på noen måte blitt anerkjent av Tyskland som en selvstendig, likeberettiget partner, men derimot svært ofte som en beleilig stråmann til utføring av upopulære tiltak.

I dag er situasjonen som sagt noe lignende av det den var i 1940. Vårt land står attet overfor en overhengende fare for igjen å bli krigsskueplass.

En ansvarsbevisst norsk regjering kan i dag ikke unnlata å regne med den mulighet at Tyskland kan bryte sammen med den første. Og vårt land vil attet stå overfor problemer som vil være minst like så store som i 1940, ja, meget større, og det værste er at til tross for de mange bitre erfaringer vårt folk har høstet i de forløpne snart 6 krigsår, står Norge likevel, i det minste i øyeblikket, mindre forberedt til å forsvare sine interesser og løse de uhyre oppgaver som da vil følge på løpende bånd. Hertil kommer at vårt lands resurser på mange viktige områder er uttømt, og lagre eller overflod finnes ikke av noe av betydning.

Fra Nygaardsvoldaregjeringens side regnes det med nødvendigheten av å nedkjempe tyskerne her med våpen, idet det regnes med at Norge vil bli forsvart endog etter at kampen i Tyskland er opp-

hørt. I den anledning opereres det fra London med meget store tall. Senest for få dager siden ble det fra London oppgitt at det skulle være omtrent 300.000 væpnede tyskere her i landet, derav 15 infanteridivisjoner med hjelpeformasjoner (bl.a. 100 tanks) på tils. ca. 190.000 mann. Hertil ca. 50.000 fra marinen og 40.000 fra luftvåpenet innbefattet luftvernet. Dessuten ca. 5.000 SS- og politifolk.

Fra svensk side blir det derimot hevdet at dette tall er meget for høyt og at tallet ligger et sted mellom 150.000 og 200.000. I den anledning er svenskene utsatt for atskillige angrep fra Londonregjeringen, fordi de anklages for å se for optimistisk på det hele, idet de håper på en fredelig kapitulasjon fra tyskernes side.

Det er i virkeligheten en meget påfallende konstellasjon vi her står overfor. London ønsker svenskernes hjelp og skyver av den grunn tyskernes antall i været. Svenskene later derimot til å være mindre interessert i en invasjon til kongens fordel. Londons interesser av svensk hjelp er vel imidlertid ikke rent militært begrunnet, i så fall lever de nokså fjernt fra virkeligheten derborte, men snarere i et ønske om å få svenskernes hjelp til å innsette det gamle styre her og ikke risikere noe kommunistisk kupp eller lignende fra Furubottens side f.eks., - kanskje i forståelse med Moskva og de 80.000 russiske krigsfanger her. Skulde tyskerne her plutselig en dag miste moralen og disiplinen etter et fullstendig nederlag i Tyskland, er det ikke utelukket at en noenlunde godt organisert kommunistisk bevegelse med hjelp av noen ti tusen russere fullstendig kunde tilrive seg makten her i landet. En svensk invasjon kunde muligens i og for seg tenkes å ville kunne forhindre dette, men forutsetningen måtte være at ikke da Sverige fikk et lite vink fra Moskva om å holde seg i ro. Og et slikt vink vilde selvfølgelig straks bli adlydt.

Forøvrig har det også vært framholdt fra svensk side at de tyske militære styrker i Norge i påkommende tilfelle ikke har noen kompetent myndighet i Norge å kapitulere overfor, og at det derfor kan bli nødvendig at tyskerne selv tar initiativet til forhandlinger med svenskene. Offisielt hersker det et meget dårlig forhold mellom Sverige og Tyskland, og den diplomatiske forbindelse er faktisk, om enn ikke formelt nesten avbrutt. Likevel ser

vi no at Sverige og Tyskland kan bli enige om å frigi norske politiske fanger i Tyskland til Sverige, mens de tyske politimyndigheter her alltid har vært meget avvisende overfor alle norske bestrebelse for å få en sikrere og bedre behandling av de politiske fanger i særdeleshet for gislenes vedkommende. Det later altså til at det er en viss kontakt mellom Sverige og Tyskland og at de svenske myndigheter p.t. faktisk kan oppnå mer enn de norske. Vi opplever akkurat i disse dager at det legges alle mulige vanskeligheter i veien for en norsk hjelpeaksjon for flyktinger fra Tyskland.

For de norske myndigheter som den hele tid har arbeidet loyalt med de tyske myndigheter, er dette meget nedslående, da det viser at til tross for alle ord og elskverdige fraser ved passende anledninger, ignorerer de tyske myndigheter mer eller mindre fullstendig NS og den kamp det har ført for å søke å berge land og folk gjennom disse årene.

Frykten for et kommunistisk kupp kommer forevrig også tydelig fram i heimefrontens hovedorgan "Fritt Land" for kort tid siden. Her uttales en sterk frykt for Sovjets framrykning etter krigens avslutning og det sies bl.a.:

"Vi har sagt det før og vi gjentar det: Noen kommunistisk innflytelse i Norge vil vi ikke ha, og den borgerlige del av heimefronten vil om nødvendig med våpenmakt bekjempe enhver bestrebelse i denne retning når befrielsen er gjennomført."

Bladet uttaler videre en frykt for et kommunistisk kuppforsøk og "overraskelsestaktikk" og sier videre:

"Kongen må straks komme hjem, forat vi kan unngå en kommunistisk omveltning. Han er den eneste autoritet som kan samle alle anti-kommunistiske krefter, og dermed bevare demokratiet mot å gå under i et kommunistisk pøbelvelde."

xxx

Det er altså tydelig at det er sterke og betydelige krefter i vårt folk som frykter et kommunistisk kupp sterkt og eventuelt vil bekjempe dette med alle midler. Forsåvidt er det full enighet mellom den nasjonale regjering og en vesentlig del av det norske folk.

Likeledes er det klart at det er ingen som ønsker en ny

krig i Norge - kanskje utenom kommunistene som tydeligvis har til hensikt å fiske i rørt vann. Det er neppe tvilsomt at hele det norske folk i dag ser hen til Quisling og spør hva han vil gjøre. Har han også til hensikt å stå last og brast med tyskerne til siste patron og derved trekke Norge inn i en vanvittig og helt edelleggende kamp, foruten det store tap av menneskeliv? Uansett hva en måtte mene om hvem som burde vinne krigen og hvorledes det vil gå med Europa etter et tysk nederlag, må det være klart at etterkrigstiden kan bli vanskelig nok for vårt land om vi ikke skal forsøke å likvidere oss selv i siste omgang av krigen.

Derfor ser folk i dag hen til Quisling og spør. Ikke fordi de i og for seg har noen tro på at han vil kunne berge landet ut av den vanskelige situasjon vi kan komme opp i, men fordi de frykter at han vil kunne bringe landet opp i en enda større katastrofe. Det er helt sikkert at hvis han skulde ville erklære noe om solidaritet og motstand til siste mann, så vil folket på sine knær be ham om å endre sitt standpunkt.

Det tør derfor kunde slås fast at folket ikke ønsker

1. et kommunistisk kupp,
2. at landet etter blir krigsskueplass og "kamp til siste patron og mann". Det ønsker også de aller færreste i NS:

Det er klart at Quisling i dag har en meget vanskelig stilling. Han har ikke bare som statsmann kanskje den vanskeligste og mest krevende oppgave noen norsk statsmann har hatt, - han har og føler naturligvis også et stort ansvar overfor sin bevegelse.

Det hverken bør eller behøver imidlertid å være noen motsetning mellom disse to oppgaver. En NS manns virkelige interesse bør ikke være forskjellig fra landets interesse. Han kan umulig være interessert i å gå under med det eventuelt synkende skip. Det finnes naturligvis individer som har oppført seg slik i NS' OG EGGET NAVN AT DE UNDER ENHVER OMSTENDIGHET IKKE FORJENTE Å BLI USTRAFFET. Men disse kan ikke NS i dag ta hensyn til. De har misbrukt NS og NS skylder dem ikke noen takk eller beskyttelse. Det er imidlertid klart at for våre frontkjemperer kan situasjonen bli vanskelig. Dem kan vi ikke svikte. Men heller ikke disses interesse skulde være uförenlige med landets interesse. De har kjempet mot bolsjevikene og det respekterer utvilsomt størsteparten av vårt folk, selvom de formelt tar avstand fra de som har stillet

seg på okkupasjonsmaktens side. Det må også innrømmes at oppropet til regiment Norge kom vinteren 1941 før krigen med Sovjet var begynt.

Det har den hele tid fra NS' side vært forsøkt å bringe krigstilstanden med Tyskland formelt til opphør. Imidlertid har Aftenposten nå slått inn på en linje, forøvrig med tilslutning fra professor Aall, som går ut på å hevde at Norge alltid har vært og fremdeles er nøytralt i stormaktskrigen. Noen formell fredsslutning mellom Norge og Tyskland er vel utenkkelig og vel også uhen-siktsmessig under de nåværende omstendigheter. Derfor er det ikke så dumt å hevde at Norge er nøytralt. Etter min mening er ikke dette helt juridisk holdbart. Men det er så meget som ikke er det, og det er så meget juridisk holdbart som ikkeholder likevel eller ikke lar seg sette gjennom, at en i en situasjon som den nå foraliggende bør ta mer hensyn til hva som er praktisk mulig. I dag er det avgjørende hva Norges interesse krever og hva en kan få folket med på. Noen himmelstrøbende, blåøyet idealpolitikk ut-over dette er det nå intet behov for.

Det gjelder mer enn noensinne å forstå sin tid og ville det gode.

Det kan komme til å gjelde å redde landet og da må dette bety mer enn å redde NS.

Man har altså her viktige likhetspunkter å bygge på i jøssingenes og ansvarlige NS folks innstilling. Dette betyr imidlertid ikke at jøssingene uten videre har noen utpreget tillit til NS: Selvom de fornuftige av dem naturligvis forstår å erkjenne det faktum at det er Quisling som i dag har den høyeste norske myndighet her i landet.

XXX

Spørsmålet blir nå, - hvordan kan Quisling bidra til å forhindre at Norge atter blir krigsskueplass ?

Det er nødvendig å innse at Tyskland har tapt, og at det derfor heller ikke kan bli tale om noen realisasjon av NSprogram-. Enhver form for partipolitikk må settes til side. Det vil si at de støvleknokter som nå går omkring og representerer NS og som folk med rette antar for å representere NS settes helt tilside. Disse har kompromitert seg. Og om de i beste fall skulde ville finne på å ombestemme seg, så er det likevel ingen som vil ha tillit til dem. Det gjelder i dag mer enn noensinne å få folket

med seg. Og i det øyeblikk den støtte NS faktisk har fått fra tysk side, skulde bortfalle, vil også NS falle. Dette vil i og for seg ikke være den største katastrofe for Norge, hvis en ikke dermed risikerte at landet vilde bli stående uten noe styre. Noen tanke på å ville opprettholde ro og orden ved hjelp av samtlige innkallte hirdfolk er vanvittig og livsfarlig. Kan vi ikke foreta noe som vil kunne aksepteres av folkets brede lag, så vil vi ikke kunne greie det på egen hånd.

Det finnes imidlertid en makt som NS vil kunne støtte seg til og som kan trenge på sin side å støtte seg til oss. Det er Wehrmacht. Når eller hvis Hitler faller og regjeringsmakten i Tyskland går i oppløsning, vil også Terbovens posisjon vakle her. Men det foreligger likevel fare for at han sammen med SS vil foreta desperate ting.

En slik fare foreligger neppe fra Wehrmachts side. Muligens vil moralen og disiplinen gå i oppløsning der også. Det vil avhenge av det standpunkt og de forholdsregler den øverstbefalende inntar. Det vil være i hele landets interesse at kapitulasjonen blir planmessig og f.eks. sikrer fortsatt vakt over russiske fanger, at enhetene forblir i ro og orden under militær kommando inntil hjemsendelsen kan finne sted. Dette er i Norges interesse og det er sikkert også i tyskernes interesse.

Det må derfor være av den største interesse på et tidligst mulig tidspunkt å skaffe seg Wehrmachts tilliø. Dette er nødvendig da Wehrmachts utpregete disiplinerte holdning utelukker at ledelsen her vil foreta noe eller dreifte eller planlegge noe som den kan risikere å bli anklaget for forraderi for hvis det skulle komme ut. Forøvrig vil neppe NS som NS ha den rette tilliø hos Wehrmacht i en slik situasjon, med mindre vi kan vise at vi har folket bak oss. Planleggelsen i denne retning bør gå ut på at Quisling, ikke på vegne av NS, men på vegne av det norske folk og i samarbeid med fremtredende folk utenfor NS forbereder seg sammen med Wehrmacht på en avvikling av besettelsen, i første omgang av den politiske besettelse. Og deretter innleder et åpent samarbeid med de tyske militære, hvorved dissees stilling som okkuperanter bortfaller.

Nygaardsvold sitter for langt borte til å kunne gripe inn

i rette øyeblikk, og det ser ut til at svenskene heller ikke er så veldig lysten på det. I hvert fall hva en vepnet inngripen angår.

Norge blir nødt til å stole på seg selv. Vi som er her i landet er alle i samme båt. Det gjelder bare å få samlet kreftene. Det er de som mener at Quisling står iveien for en slik samling. Men det er vel like meget partiet som hans person som gjør det.

Det er sannsynlig at den linje Aftenposten har slått inn på kan føre til en alminnelig tilslutning fra folket. Det er imidlertid nødvendig at Quisling også offisielt snart gir sin tilslutning til denne. Enten han, eller noen som ikke tidligere har kompromitert seg. Det er imidlertid nødvendig å være klar over at hva vi enn mener om Quisling, så anser den alminnelige mann ham for å være erkeforræderen. Og de som er av en annen mening kan være redde for å gi ham sin nødvendige tilslutning for ikke å bli kompromitert i folkets øyne og stillet for domstol for samarbeid med ham.

Riktig avskrift:

A. Colheim